

Zasady funkcjonowania oraz metody monitorowania i oceny kontroli zarządczej w Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu

Postanowienia ogólne

§ 1

1. Kontrolę zarządczą stanowi ogół działań kierownictwa i pracowników Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu (zwanego dalej uczelnią lub UPWr), które podejmowane są dla zapewnienia realizacji założonych celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy.
2. Użyte w ust. 1 określenia oznaczają:
 - 1) zgodność z prawem – cele i zadania w UPWr realizowane są w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami prawa, uchwałami senatu, zarządzeniami rektora;
 - 2) efektywność – realizując cele i zadania w UPWr zapewniona jest możliwie najlepsza relacja pomiędzy ponoszonymi nakładami i osiąganymi efektami;
 - 3) oszczędność – zapewnienie możliwie najniższego kosztu realizacji celów i zadań w UPWr przy założeniu odpowiedniej jakości wykonania;
 - 4) terminowość – w UPWr cele i zadania wykonywane są w odpowiednim czasie bez wzrostu nakładów lub utraty jakości.

Cele kontroli zarządczej

§ 2

Celem kontroli zarządczej w UPWr jest zapewnienie w szczególności:

- 1) zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi;
- 2) skuteczności i efektywności działania;
- 3) wiarygodności sprawozdań;
- 4) ochrony zasobów;
- 5) przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania;
- 6) efektywności i skuteczności przepływu informacji;
- 7) zarządzania ryzykiem.

System kontroli zarządczej

§ 3

1. Kontrolę zarządczą w UPWr sprawuje rektor oraz:
 - 1) prorektorzy;
 - 2) kanclerz i jego zastępcy;
 - 3) kwestor i jego zastępcy;
 - 4) dziekani;
 - 5) dyrektor szkoły doktorskiej;
 - 6) dyrektorzy i kierownicy jednostek organizacyjnych (w tym instytutów i katedr);
 - 7) kierownicy projektów;
 - 8) osoby zatrudnione w ramach samodzielnych stanowisk.
2. Osoby wymienione w ust. 1 ponoszą odpowiedzialność za nadzorowanie i kontrolowanie realizacji procesów zachodzących w podległych im merytorycznie jednostkach organizacyjnych (lub obszarach), w sposób pozwalający na zapewnienie, że:
 - 1) działania podległych im merytorycznie jednostek organizacyjnych (lub obszarów) pozostają w zgodzie z przepisami prawa, zasadami i procedurami przyjętymi w uczelni, a także ze standardami kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych;
 - 2) zasoby są zużywane oszczędnie i w sposób przynoszący pożytek, a jakości usług nadano odpowiednią rangę;
 - 3) plany, programy, zamierzenia i cele jednostek organizacyjnych są monitorowane i osiągane;
 - 4) dane i informacje publikowane lub udostępniane wewnętrznie oraz na zewnątrz są zawsze dokładne, wiarygodne i aktualne;
 - 5) zasoby uczelni (włączając w to zasoby kadrowe i finansowe, dane, informacje i reputację) są dostatecznie zabezpieczone oraz nadzorowane;
 - 6) ryzyko związane z realizacją zadań jest na bieżąco identyfikowane i monitorowane celem ciągłej poprawy procesów, a stosowane mechanizmy kontroli są adekwatne, skuteczne i efektywne.
3. Użyte w ust. 2 pkt 6 niniejszego paragrafu określenia oznaczają:
 - 1) adekwatne (odpowiednie) – zaprojektowane mechanizmy kontroli stanowią zamierzoną odpowiedź na zidentyfikowane ryzyka; dokonując oceny adekwatności mechanizmów kontroli należy ocenić, czy mechanizmy kontroli:

- a) wpływają na przyczyny lub skutki wystąpienia ryzyka lub na obie te kwestie,
 - b) zostały skonstruowane tak, że ich prawidłowe stosowanie zabezpieczy jednostkę organizacyjną przed danym ryzykiem,
 - c) są odpowiednie w odniesieniu do ustalonego akceptowalnego poziomu ryzyka przy jednoczesnej skuteczności i efektywności kosztowej;
- 2) skuteczne – zaprojektowane mechanizmy kontroli skutecznie radzą sobie ze zidentyfikowanym ryzykiem;
 - 3) efektywne – zaprojektowane mechanizmy kontroli pozwalają na skuteczną reakcję na ryzyko przy możliwie najmniejszych nakładach związanych z funkcjonowaniem tych mechanizmów.

§ 4

Rektor sprawuje bezpośredni nadzór nad stanem kontroli zarządczej w uczelni przy wsparciu organizacyjnym *osoby realizującej zadania przypisane samodzielnemu stanowisku ds. kontroli zarządczej.*

Standardy kontroli zarządczej

§ 5

Kontrola zarządcza obejmuje wskazane niżej elementy:

- 1) środowisko wewnętrzne;
- 2) cele i zarządzanie ryzykiem;
- 3) mechanizmy kontroli;
- 4) informację i komunikację;
- 5) monitorowanie i ocenę.

A. Środowisko wewnętrzne

§ 6

Przestrzeganie wartości etycznych

1. Osoby pełniące funkcje kierownicze oraz osoby zatrudnione na stanowiskach kierowniczych promują i wspierają przestrzeganie wartości etycznych, dając dobry przykład codziennym postępowaniem i podejmowanymi decyzjami.
2. Pracownicy są świadomi przyjętych w uczelni wartości etycznych i zobowiązani do ich przestrzegania przy wykonywaniu powierzonych zadań.
3. W UPWr obowiązuje Kodeks etyki społeczności UPWr, a pracownicy zostali z nim zaznajomieni.
4. Przestrzeganie wartości etycznych jest brane pod uwagę m.in. podczas:
 - 1) organizowanych wyborów do organów kolegialnych i jednoosobowych w uczelni;
 - 2) awansów, wyborów oraz zatrudniania pracowników.

§ 7

Kompetencje zawodowe

1. Wszyscy pracownicy UPWr, w tym osoby wymienione § 3 ust. 1, zobowiązani są do rozwoju swoich kompetencji zawodowych, tj. zwiększania posiadanej wiedzy, umiejętności i doświadczenia celem skuteczniejszego i efektywniejszego wypełniania powierzonych zadań.
2. Proces zatrudniania pracowników jest prowadzony zgodnie z obowiązującymi w uczelni procedurami, w sposób zapewniający wybór najlepszego kandydata na dane stanowisko pracy.
3. Wszyscy pracownicy UPWr podlegają okresowym ocenom wynikającym z obowiązujących przepisów prawa i wewnętrznych uregulowań.

§ 8

Struktura organizacyjna

1. Struktura organizacyjna UPWr jest regularnie poddawana analizie i dostosowywana do aktualnych celów i zadań uczelni oraz zmieniającego się otoczenia.
2. Zakres zadań, uprawnień i odpowiedzialności poszczególnych jednostek organizacyjnych uczelni, a także zakres podległości pracowników tych jednostek, jest określony w formie

pisemnej w wewnętrznych aktach prawnych w sposób przejrzysty, spójny, aktualny i dostępny.

3. Każdy pracownik ma określony aktualny zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności.

§ 9

Delegowanie uprawnień

1. Rektor podejmuje decyzje dotyczące działalności uczelni, niezastrzeżone dla innych organów UPWr, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
2. Rektor może udzielać upoważnień i pełnomocnictw w formie pisemnej lub elektronicznej, zgodnie z obowiązującą w uczelni procedurą¹.
3. Zakres delegowanych uprawnień jest precyzyjnie określony i odpowiedni do wagi podejmowanych decyzji, stopnia ich skomplikowania i ryzyka z nimi związanego.
4. Przyjęcie delegowanych uprawnień jest potwierdzane podpisem.
5. W UPWr prowadzi się uczelniany rejestr udzielonych przez rektora upoważnień i pełnomocnictw.

B. Cele i zarządzanie ryzykiem

§ 10

Misja

1. Misja wraz ze strategią wyznaczają koncepcję rozwoju UPWr i stanowią załącznik do uchwały Senatu UPWr.
2. Wszyscy pracownicy uczelni mają obowiązek zapoznać z dokumentem, o którym mowa w ust. 1, i dążyć do jego realizacji.

¹ Vide: Zarządzenie nr 135/2022 Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu z dnia 19 lipca 2022 roku w sprawie wprowadzenia w życie Procedury udzielania i odwoływania pełnomocnictw/upoważnień w Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu

§ 11

Określanie celów i zadań oraz monitorowanie i ocena ich realizacji

1. Cele strategiczne i operacyjne uczelni, mierniki, a także sposób i zasady monitorowania realizacji ww. celów (w tym osoby/komisje/zespoły właściwe dla sprawy) zostały opisane w przyjętej przez Senat UPWr aktualnej Strategii rozwoju UPWr i dokumentach z nią powiązanych.
2. Podział zadań jednostek organizacyjnych został określony w Regulaminie organizacyjnym uczelni oraz w innych wewnętrznych aktach prawnych.
3. Podstawowym obowiązkiem każdej jednostki, w ramach systemu kontroli zarządczej, jest określenie, w minimum rocznej perspektywie, celów i zadań oraz bieżące monitorowanie ich realizacji.
4. W terminie do 31 marca każdego roku kalendarzowego rektor ustala plan działania UPWr na dany rok kalendarzowy oraz sporządza sprawozdanie z wykonania planu za rok miniony.

§ 12

Identyfikacja i analiza ryzyka oraz reakcja na ryzyko

1. Zarządzanie ryzykiem w UPWr ma na celu zwiększenie prawdopodobieństwa osiągnięcia celów i realizacji zadań.
2. Szczegółowe zasady identyfikacji i analizy ryzyka określa załącznik nr 1 do niniejszych zasad – Polityka zarządzania ryzykiem.

C. Mechanizmy kontroli

§ 13

Dokumentowanie systemu kontroli zarządczej

1. Wewnętrzne akty prawne obowiązujące w UPWr, instrukcje, wytyczne, dokumenty określające zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności pracowników oraz inne dokumenty wewnętrzne wydawane są przez uprawnione organy i jednostki organizacyjne zgodnie z obowiązującą w tym zakresie procedurą stanowią dokumentację systemu kontroli zarządczej.

2. Dokumentacja, o której mowa w ust. 1, powinna być spójna i dostępna dla wszystkich osób, dla których jest niezbędna.
3. Wewnętrzne akty prawne obowiązujące w uczelni publikowane są w Biuletynie Informacji Publicznej UPWr.

§ 14

Nadzór

1. Rada Uczelni:
 - 1) opiniuje: projekt strategii uczelni, sprawozdanie z realizacji strategii uczelni;
 - 2) monitoruje: gospodarkę finansową uczelni, zarządzanie uczelnią.
2. W zakresie podległości służbowej i merytorycznej sprawowany jest nadzór przez przełożonych, który ma za zadanie doprowadzić do wymaganego stopnia pewności, że uczelnia osiąga swoje cele i je w pełni realizuje.

§ 15

Ciągłość działalności

Na osobach wymienionych w § 3 ust. 1, spoczywa obowiązek wprowadzenia w nadzorowanych przez siebie jednostkach organizacyjnych (lub obszarach), mechanizmów służących utrzymaniu ciągłości działalności.

§ 16

Ochrona zasobów

1. Wszyscy pracownicy UPWr, w tym osoby wymienione w § 3 ust. 1, są zobowiązani do przestrzegania przepisów mających na celu zapewnienie ochrony i właściwe wykorzystanie zasobów danej jednostki organizacyjnej.
2. Dostęp do zasobów UPWr przysługuje wyłącznie osobom upoważnionym.

§ 17

Szczegółowe mechanizmy kontroli dotyczące operacji finansowych i gospodarczych

1. W ramach wewnętrznych aktów prawnych określono mechanizmy kontroli dotyczące operacji finansowych i gospodarczych dot. UPWr.
2. Mechanizmy kontroli operacji finansowych i gospodarczych funkcjonują w oparciu o:
 - 1) rzetelne i pełne dokumentowanie i rejestrowanie operacji finansowych i gospodarczych;

- 2) zatwierdzanie (autoryzację) operacji finansowych przez osoby do tego upoważnione;
- 3) podział kluczowych obowiązków;
- 4) weryfikację operacji finansowych i gospodarczych przed i po ich realizacji.

§ 18

Mechanizmy kontroli dotyczące systemów informatycznych

Mechanizmy służące zapewnieniu bezpieczeństwa danych i systemów informatycznych w UPWr określa Polityka bezpieczeństwa informacji systemów IT Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu².

D. Informacja i komunikacja

§ 19

Bieżąca informacja

W Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu zapewnia się, w odpowiedniej formie i czasie, właściwe oraz rzetelne informacje potrzebne do realizacji zadań m.in. poprzez:

- 1) internet,
- 2) intranet,
- 3) stronę Biuletynu Informacji Publicznej UPWr,
- 4) pocztę elektroniczną,
- 5) komunikację bezpośrednią (spotkania),
- 6) korespondencję tradycyjną,
- 7) kontakt telefoniczny.

§ 20

Komunikacja wewnętrzna

1. Osoby pełniące funkcje kierownicze oraz osoby zatrudnione na stanowiskach kierowniczych są odpowiedzialne za określenie i wdrożenie skutecznych sposobów komunikacji w UPWr.

² Vide: Zarządzenie nr 175/2019 Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu z dnia 29 października 2019 r. w sprawie wprowadzenia „Polityki bezpieczeństwa informacji systemów IT Uniwersytetu Przyrodniczego We Wrocławiu

2. Pracownicy UPWr zobligowani są do bieżącego przekazywania wszystkich informacji mających wpływ na działalność uczelni.

§ 21

Komunikacja zewnętrzna

1. Osoby wymienione w § 3 ust. 1 są odpowiedzialne za zapewnienie efektywnego systemu wymiany ważnych informacji z podmiotami zewnętrznymi mającymi wpływ na osiągnięcie celów i realizację zadań.
2. Na stronach internetowych UPWr zamieszczane są informacje związane z wewnętrznymi aktami prawnymi, dane kontaktowe oraz inne informacje związane z działalnością uczelni.

E. Monitorowanie i ocena

§ 22

Monitorowanie systemu kontroli zarządczej

1. System kontroli zarządczej podlega bieżącemu monitorowaniu i ocenie.
2. Osoby pełniące funkcje kierownicze oraz osoby zatrudnione na stanowiskach kierowniczych są odpowiedzialne za monitorowanie skuteczności poszczególnych elementów systemu kontroli zarządczej i bieżące rozwiązywanie zidentyfikowanych problemów.
3. Szczegółowe zasady monitorowania i oceny określa załącznik nr 1 do niniejszych zasad – Polityka zarządzania ryzykiem.

§ 23

Samooceńa i uzyskanie zapewnienia o stanie kontroli zarządczej

1. Celem analizy dotychczasowych działań w zakresie kontroli zarządczej oraz poprawy funkcjonowania określonych obszarów, osoby wymienione w § 3 ust. 1, dokonują raz w roku samooceny systemu kontroli zarządczej.
2. Samoocena kontroli zarządczej jest przeprowadzana z wykorzystaniem ankiet.
3. Szczegółowe zasady przeprowadzania samooceny kontroli zarządczej określa załącznik nr 2 do niniejszych zasad – Zasady przeprowadzania samooceny kontroli zarządczej.

§ 24

1. Rektor składa oświadczenie o stanie kontroli zarządczej w Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu za poprzedni rok kalendarzowy na wniosek i w terminie wskazanym przez Ministra Finansów.
2. Źródłem informacji o adekwatności, efektywności oraz skuteczności kontroli zarządczej są w szczególności:
 - 1) wyniki:
 - a) kontroli zewnętrznych³,
 - b) zarządzania ryzykiem,
 - c) przeprowadzanej samooceny kontroli zarządczej;
 - 2) monitoring i ocena poszczególnych celów, zadań i procesów;
 - 3) działalność:
 - a) audytora wewnętrznego,
 - b) inspektora ochrony danych,
 - c) rzecznika ds. przeciwdziałania nieprawidłowościom,
 - d) Biura Radców Prawnych,
 - e) pełnomocnika rektora ds. informacji niejawnych,
 - f) koordynators ds. dostępności.
3. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, podlega publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej UPWr.

Postanowienia końcowe

§ 25

W sprawach nieuregulowanych niniejszymi zasadami zastosowanie mają przepisy prawa ogólnie obowiązującego.

³ Dot. m.in. działalności, jaką prowadzą: biegły rewident, Naczelna Izba Kontroli, Krajowa Administracja Skarbowa, Regionalna Izba Obrachunkowa, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Urząd Ochrony Danych Osobowych, Państwowa Inspekcja Pracy.